
INVLOED DER POOLSTREKEN OP DE WEERS- GESTELDHEID IN EUROPA.²

Voor eenige jaren meldde men uit IJsland, dat aldaar plotseling de daar wel 15000 voet diepe zee met pool-ijs geheel opgevuld was en daarop slechte jaren voor Europa volgen zouden. Het jaar 1866, maar vooral het voorjaar van 1867¹, zijn daar ook bijzonder ongunstig geweest, en de geheele zomer van 1867 was meerendeels vochtig en weinig warm. Volgens de *Agronomische Zeitung* van 13 Mei 1868, p. 318, gaven toen uit Kopenhagen en Christiania ingekomen brieven het bericht, door groenlandsvaarders aldaar aangebracht, dat de zomer van 1867 in het hoge Noorden buitengemeen heet geweest was, zoodat niet alleen al de losse sneeuw op Groenland, maar ook al het nog overgebleven ijs in de zee tusschen IJsland en Groenland gesmolten en westwaarts afgedreven was, waarbij zich eene geweldige massa dampen gevormd had, welke door de poolstormen zuid- en zuidwestwaarts gevoerd zijn. De schrijver brengt daarmede in verband, dat in den winter 1867—1868 niet alleen in Europa, maar ook in Noord-Afrika en klein-Azië, zooveel sneeuw gevallen is³. Brieven uit Christiania meldden, dat geheel

---

¹ Jaargang 1868, bl. 41.

² De opneming van dit en achtereenvolgens van nog eenige andere bij ons berustende kleine opstellen van onzen ijverigen, thans overleden medewerker, den hoogst verdienstelijken H. C. VAN HALL, die tot kort voor zijnen dood nog steeds voortging een groot gedeelte van zijnen rusttijd aan wetenschappelijke werkzaamheid te besteden, zal ongetwijfeld aan velen onzer lezers welkom zijn. De Red.

³ Zie Mei 1867, in het *Album der Natuur* 1868 bl. 346—348.

⁴ In Syrië zelfs is in Maart 1868 wel een voet hoog sneeuw gevallen, wanneer het daar anders reeds geheel lente is. *Ald.* p. 318.

Noorwegen in dien winter zoozeer onder sneeuw bedolven geweest is, als vroeger nog nooit het geval was, en dat er talrijke lawinen of sneeuwstortingen hadden plaats gehad, waardoor vele woningen en schuren vernield en verscheidene menschen en vee omgekomen zijn.

Wat ons land betreft, zoo meen ik daarenboven de zoo bijzonder vochtige weersgesteldheid van 1867, toen op den 9 Junij in Noordbrabant niet minder dan 18667 bunders bouw- en weiland nog onder water stonden (*Tijdschrift voor Nijverheid* 1868, bl. 429), toen er weinige toestrooming van koude lucht uit het Noorden plaats had, met den geschetsten toestand in de poolstreken in verband te moeten brengen.

Het jaar 1868 daarentegen was in ons land en aangrenzende oorden inderdaad buitengemeen warm en droog. De volgende bijzonderheden verdienen daaromtrent in herinnering gehouden te worden. Op 3 Junij waren de bloemen van den wijnstok aan den Rudesheimerberg reeds volkomen en goed uitgebloeid, acht dagen vroeger dan in de beroemde wijnjaren 1811 en 1822. Even voordeelige berichten kreeg men uit Hochheim. Op 9 Julij zag men bij een fruitverkooper te Parijs reeds geheel rijpe, kleine blaauwe druiven, welke in het Departement Du Herault in de opene lucht gegroeid waren. In het midden van Frankrijk begon de wijnstok reeds op 20 Mei te bloeijen; in het anders zoo voordeelig jaar 1822 eerst in het begin van Junij (*Agronomische Zeitung* 1868, p. 429, 495 en 509). Een jaar, zoo schreef men uit Engeland, waarin in Junij haver en gerst gesneden en erwten ingezameld, tarwe in de eerste week van Julij binnengebragt wordt, heeft zijn gelijke niet tweemaal in eene eeuw (*ald.* p. 590).

In Groningen had men op 28 Julij van dat jaar reeds nieuwe tarwe aan de beurs. Reeds op 1 Julij was nieuwe gerst gemalen. Koolzaad werd 18 Junij gezeit, en aveelzaad was reeds 19 Junij volkomen rijp te Groningen aangevoerd. Door de langdurige droogte waren vele boomen in het laatst van Julij geheel van blad beroofd; onder anderen de *Larix*, die echter door enkele regeñs op 12 Augustus en volgende dagen zoo spoedig weder bij kwam, dat boomen, die op 1 Augustus geheel zonder blad waren, op 30 Augustus van nieuw jong loof zoo goed voorzien waren, dat zij er even frisch uitzagen als op 30 April, wanneer de *Larix* gewoonlijk reeds geheel groen is. Zie *Tijdschrift voor Nijverheid* 1869, bl. 299, 301, 310 en 332—333.